

FİŞEK ENSTİTÜSÜ BİLİM VE EYLEM MERKEZİ VAKFI

FİŞEK ENSTİTÜSÜ
BİLGİ NOTU NO:

04

İŞÇİ SENDİKALARI VE SENDİKALARIN ÜYE SAYILARI BİLGİ NOTU

HAZIRLAYAN: EMİRALİ KARADOĞAN

2025 OCAK SENDİKA ÜYE İSTATİSTİKLERİ

FİŞEK ENSTİTÜSÜ
ANKARA,
Ocak 2025

Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar
Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı

Bu çalışma, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu gereğince yayınladığı işkollarındaki işçi sayıları ve sendikaların üye sayılarına ilişkin tebliğdeki verilerden hareketle oluşturulmuştur. Bilgi Notu, Vakfımız gönüllüsü Doç. Dr. Emirali Karadoğan tarafından hazırlanmıştır.

Karadoğan, Emirali (2025) "2025 Ocak Sendika Üye İstatistikleri, **Fişek Enstitüsü İşçi Sendikaları ve Sendikaların Üye Sayıları Bilgi Notu**, No:4, Ankara.

**FİŞEK ENSTİTÜSÜ ÇALIŞAN ÇOCUKLAR BİLİM VE
EYLEM MERKEZİ VAKFI**

Telefon: 0 312 429 78 11

Adres: Selanik Cad. 52/4 Kızılay - Ankara

web: www.fisek.org.tr

e-posta: bilgi@fisek.org.tr

2025 OCAK SENDİKA ÜYE İSTATİSTİKLERİ BİLGİ NOTU

EMİRALİ KARADOĞAN

İşçi sendikalarının 2024 Temmuzundan bu yana gösterdikleri performansların bir göstergesi olan sendika üye istatistikleri, yani "İşkollarındaki İşçi Sayıları ve Sendikaların Üye Sayılarına İlişkin 2025 Ocak Ayı İstatistikleri Hakkında Tebliğ" Resmi Gazete'de yayınlandı. Biz de bu bilgi notumuzda hem bu verileri biraz daha anlaşılır hem de bu verilere etki eden sınıfsal ve siyasal dinamikleri daha görünür kılmaya çalışacağız.

Yayınlanan istatistiklere göre sendikalı olabilecek işçi sayısı 16 milyon 864 bin 733. Ancak bu işçilerin sadece 2 milyon 524 bin 547'si, diğer bir ifadeyle, işçilerin sadece yüzde 14,97'si herhangi bir sendikaya üye görünüyor. Bu verinin toplu iş sözleşmeleri (TİS) kapsamındaki işçi sayısı ve oranını yansıtmadığını, bunların bir kısmının *pasif üye* olduğunu daha önceki bilgi notlarında olduğu gibi yine altını çizelim: Sendikaya üye ama örgütlenme süreci devam eden işçiler; örgütlenme süreci bitmiş ancak işveren ya da aynı işkolunda başka bir sendika çoğunluğa itiraz etmiş olduğu işyerlerindeki işçiler; işten ayrılmış ama aynı işkolunda başka bir işyerinde çalışmaya başladığı için üyeliği devam eden işçiler; sendikaya üye ancak, TİS hükmü gereği kapsam dışı bırakılan işçiler; hatta bunlar arasında sendikaya üye olduğunu dahi bilmeyen işçiler toplu iş sözleşmesi kapsamında değil. Dolayısıyla toplu iş sözleşmesi kapsamında olmayan ve bu yolla hak ve menfaatini geliştiremeyen işçileri sendikalı oranına dahil etmek pek de doğru görünmüyor. Pasif üye oranları her sendikanın toplam üye sayısının yüzde 10-20 si oranında değişmektedir.

Diğer yandan Türkiye'nin bir önceki yıla göre büyüme oranlarına bağlı olarak 2025'te hesaplanacak emekli

maaş bağlama oranları sonucu oluşacak emekli maaş oranlarının 2024'e oranla yaklaşık yüzde 30 düşüyor olması, birçok işçinin emeklilik kararı almasına neden oldu. Bu kitlesel diyebileceğimiz ekonomik kriz yönelimli sürecin, kısıtlı da olsa sendikalaşma oranlarına yansıtıldığını düşünüyoruz.

20 FARKLI İŞKOLUNDA TOPLAM 235 SENDİKA FAALİYET GÖSTERİYOR

Açıklanan verilere göre 20 farklı işkolunda toplam 235 sendika faaliyet gösteriyor. Bunların 32'si Türk-İş, 20'si Hak-İş, 20'si DİSK, 9'u Ülkem-İş, 6'sı TUM-İŞ, 4'ü Anadolu-İş Konfederasyonuna bağlı ve 144'ü de Bağımsız olarak faaliyetlerini yürütmektedir. İşkollarındaki sendika sayılarına baktığımızda, bir önceki döneme göre 4 No'lu Petrol kimya, lastik, plastik ve ilaç işkolunda 1, 14 No'lu Enerji işkolunda 1, 18 No'lu Konaklama ve eğlence işkolunda 1 ve 19 No'lu Savunma güvenlik işkolunda da 2 artış olurken, buna karşın 20 No'lu Genel işler işkolunda ise 1 eksilmiş görünüyor. Diğer yandan bir önceki istatistiklerde yer alan DERİTEKS Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikası ve Öncü Büro-İş Sendikası da yine Türk-İş'e bağlı Koop-İş Sendikası katıldıkları için bu istatistiklerde yer almamışlardır.

Sendikaların iş kolu dağılımına baktığımızda en fazla sendikanın 10 No'lu Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar işkolunda faaliyet gösterdiği görülüyor. 10 No'lu iş kolu aynı zamanda 4 milyon 469 bin 945 işçi ile en fazla çalışanın da yer aldığı işkolu niteliğinde. Tablo 1.'de mevcut 20 işkolunda son üç dönemde faaliyet gösteren sendika sayıları verilmiştir.

Tablo 1. İşkolunda Kurulu Sendika Sayısı

	İşkolundaki işçi sayısı	İşkolu	Sendika sayısı (Ocak 2024)	Sendika sayısı (Temmuz 2024)	Sendika sayısı (Ocak 2025)
1	169.412	01 AVCILIK VE BALIKÇILIK	7	8	8
2	758.601	02 GIDA SANAYİİ	7	7	7
3	205.193	03 MADENCİLİK VE TAŞ OCAKLARI	7	7	7
4	615.122	04 PETROL KİMYA, LASTİK, PLASTİK VE İLAÇ	5	5	6
5	1.169.314	05- DOKUMA, HAZIR GİYİM VE DERİ	18	18	18
6	287.478	06 AĞAÇ VE KAĞIT	8	8	8
7	89.752	07-İLETİŞİM	7	7	7
8	96.711	08 - BASIN YAYIN VE GAZETECİLİK	6	6	6
9	339.445	09- BANKA, FİNANS VE SİGORTA	7	7	7
10	4.469.945	10- TİCARET, BÜRO, EĞİTİM VE GÜZEL SANATLAR	29	29	29
11	199.131	11 - ÇİMENTO, TOPRAK VE CAM	7	7	7
12	1.987.733	12- METAL	9	10	10
13	1.741.475	13 - İNŞAAT	12	12	12
14	267.476	14 - ENERJİ	7	7	8
15	1.048.014	15- TAŞIMACILIK	15	13	13
16	249.299	16 - GEMİ YAPIMI VE DENİZ TAŞIMACILIĞI, ARDIYE VE ANTREPOCULUK	6	6	6
17	761.312	17 - SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	18	18	18
18	1.169.680	18 - KONAKLAMA VE EĞLENCE	18	17	18
19	247.664	19 - SAVUNMA VE GÜVENLİK	18	18	20
20	991.976	20 - GENEL İŞLER	21	21	20
	16.864.733	TOPLAM	232	231	235

Türk Metal Sendikası 293 bin 829 üye ile en fazla üyeye sahip sendika: Başta Belediyeler olmak üzere kamu işyerlerinde siyaset-sendika ilişkisi tüm hızıyla devam ediyor.

Yayınlanan istatistiki verilere göre Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikası, Temmuz 2024 istatistiklerinde olduğu gibi yine en fazla üyeye sahip sendika konumunda. Onu sırasıyla Hak-İş'e bağlı Hizmet-İş sendikası ve Öz Sağlık-İş, DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası ve Türk-İş'e bağlı Tez-Koop-İş Sendikası takip ediyor. Bu ilk beş sendika içerisindeki Hizmet-İş ve Genel-İş'in 20 No'lu Genel İşler İşkolunda yer aldığını ifade edelim.

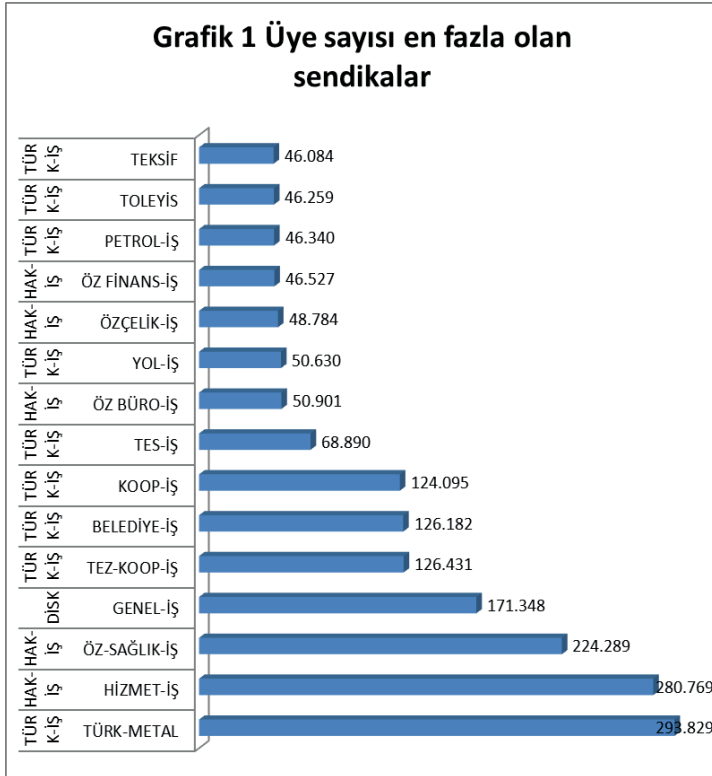
Bir önceki istatistiklere göre en çok üyeye sahip ilk beş sendika içerisindeki en çok üyeye sahip ilk dört sıranın aynen korunduğunu, buna karşın, Belediye-İş'in gerileyerek Tez-Koop-İş ile yer değiştirdiğini görüyoruz. Son iki bilgi notunda ısrarla altını çizdiğimiz gibi, 20 No'lu Genel İşler işkolunda faaliyet gösteren Belediye-İş, Genel-İş ve Hizmet-İş arasında özellikle belediye yönetimlerindeki değişime bağlı olarak yoğun bir üye kayması / devşirmesi yaşanıyor. 31 Mart 2024 yerel seçimler sonrası Temmuz istatistiklerinde bu işkolundaki üye hareketliliğini net bir şekilde görmüştük. Sonrasında özellikle Güneydoğu (Mardin,

Batman) ve Doğu Anadolu (Van) bölgelerindeki bazı belediyelere Kayyum atanması, belediyelerdeki sendika tercihinin de değişmesine (baskı ile olduğunu söylersek çok da hatalı olmaz) neden oldu. Hatta Batman'daki Kayyumun birçok Disk/Genel-İş üyesini de işten attığı basına yansıdı. AKP'nin "makbul" yandaş sendika algısı Kayyum yönetimlerince de benimsenmiş görünüyor.

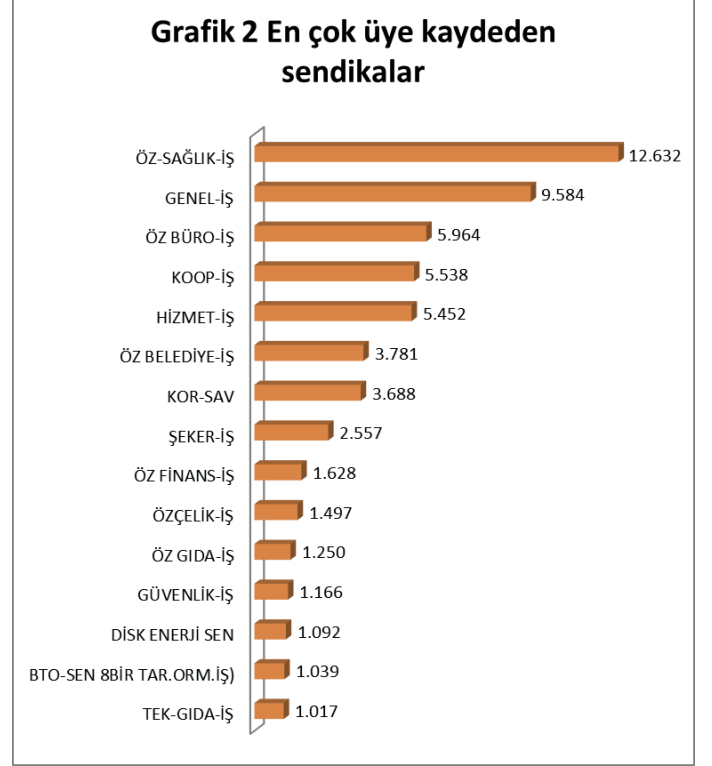
Diğer yandan Belediye-İş Sendikasının en çok üye kaybını Ankara Büyükşehir Belediyesinde yaşadığını ve Ankara BB'deki işçilerin bu dönem Hizmet-İş'e geçtiğini belirtelim.

SENDİKANIN SENDİKAYA YAPTIĞINI SERMAYE YAPMIYOR! SINIF İÇİ REKABETİN ETKİSİYLE EN ÇOK ÜYE YAPAN SENDİKALARIN ÜYE DEVŞİRME/AYARTMA BAŞARISI

Grafik 2’de son altı ayda üye sayısını arttıran sendikalar ve artış sayıları verilmiştir. Hak-İş’e bağlı Öz Sağlık-İş’in üye sayısını en fazla arttıran sendika olduğu görülüyor. İlk beş sendika arasında daha önce de ifade etmiş olduğumuz gibi, belediyelerde örgütlü Genel-İş ve Hizmet-İş ile kamuya ait işyerlerinde, kısaca ticaret büro iş kolunda örgütlü Öz Büro-İş ve Koop-İş’in olduğu görülüyor. Ancak bu örgütlenmelerin büyük bir kısmının sendikasız yeni bir iş yeri örgütlemesi olmadığını altını çizmek gerek. Hak-İş/Öz sağlık-İş ile Türk-İş/T. Sağlık-İş arasında Sağlık Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı işyerlerinde yaşanan yetki mücadelesinde -ki bu mücadele sendikal hak ve menfaat geliştirme ile sendikanın işçiyi koruyup kollaması gibi nitelikler üzerinden değil- dağıtılan promosyon ve kamu bürokratlarının (AKP’nin “makbul” sendika örgütlenme ve kadrolaşması doğrultusunda) siyasi yönlendirmelerinin etkili olduğunu söylemek hatalı olmayacaktır. Öz Sağlık-İş’in ilgili işyerlerinde sırasıyla işçilere powerbank, kol saati ve 5 bin lira nakit para verdiği bilgisi edinildi. Dolayısıyla işçilerin sendika tercihleri promosyonlarla etki altına alınmıştır.

Hak-İş/Hizmet-İş ile DİSK/Genel-İş arasındaki belediyeler üzerindeki siyasi-ideolojik mücadeleden daha önce bahsetmiştik. Genel-İş 31 Mart 2024 yerel seçimlerinin rüzgarının etkisi ile üye yapmaya devam ediyor. Ancak bu siyasi etkileşimin Türk-İş/Belediye-İş’e aynı şekilde yansımadığını ifade etmek gerek.

10 No’lu Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar işkolunda ise Türk-İş/Koop-İş ve Hak-İş/Öz Büro-İş’in kimi zaman bireysel, kimi zaman birlikte Türk-İş/Tez-Koop-İş Sendikasının örgütlü olduğu işyerine “saldırarak” üye devşirdiklerine tanık olduk. Bu süreçte hem promosyon hem de siyasi destek etkili oldu. Öz-Büro-İş Tez-Koop-İş’in örgütlü olduğu TÜBİTAK işyerini bu şekilde örgütledi ve yetkiyi aldı. İlgili süreçte Tez-Koop-İş’in Türk-İş yönetiminden bu saldırılara karşı önlem ve destek talebinin yeterince karşılanmadığını gözlemlerimize dayanarak ifade edelim. İşyerindeki çoğunluğun Öz Büro-İş’e geçmesine kadar Türk-İş yönetiminin neredeyse hiçbir çaba göstermemiş olması ise dikkat çekicidir.

Diğer yandan Koop-İş sendikası da Tez-Koop-İş’in örgütlü olduğu işyerlerinde uzun yıllardır örgütlenmeye çalıştığı biliniyor. Koop-İş Sendikası şimdi bir yandan Öz Büro-İş ile bir yandan da 18 No’lu Konaklama ve eğlence işkolunda faaliyet sürdüren Türk-İş/TOLEYİS ile birlikte Tez-Koop-İş’in yine örgütlü olduğu ve toplu sözleşmesi devam eden Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) ve bağlı işyerindeki işçileri örgütlemeye çalışıyorlar. Bu da görünürde üye artışı olarak bu sendikalara yansımış görünüyor. Tez-Koop-İş ile Koop-İş sendikaları arasında çok geçmişe dayanan bir mücadele söz

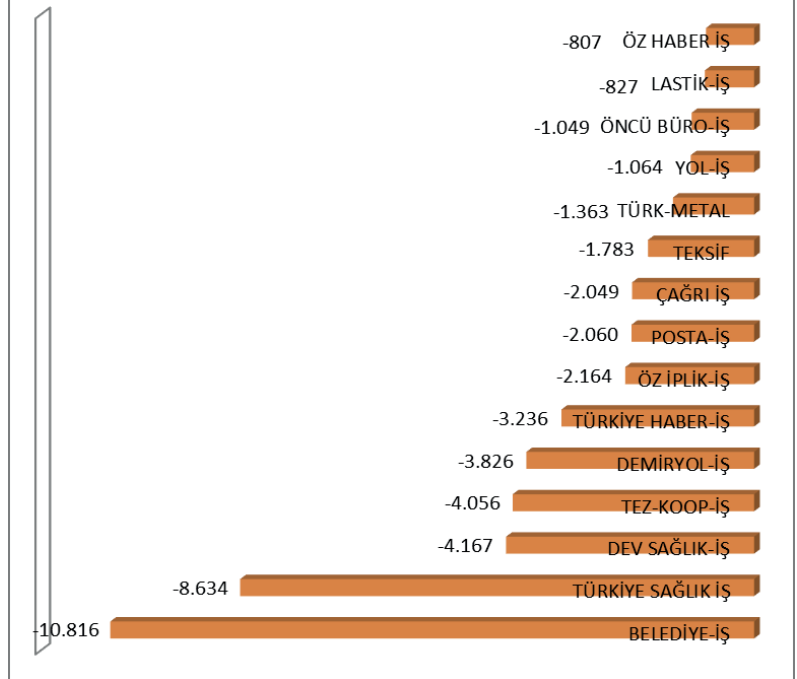
konusu. Her ikisinin de aynı konfederasyona bağlı olması ise sorunun çözülmesi yerine aksine daha da derinleştiriyor. Koop-İş'in Genel Başkanının aynı zamanda Türk-İş Genel Merkez yönetici olduğunu ifade edelim. Türk-İş Tüzüğünde üye sendikaların birbirlerinin işyerlerinde örgütlenmelerini yasaklayan bir hüküm bulunmaktadır. Tez-Koop-İş bu nedenle Koop-İş hakkında şikâyette bulunmuş ve disiplin kurulunun toplanmasını talep etmiştir. Türk-İş her iki sendikayı da disipline sevk etmiştir. Toplanan Disiplin Kurulu her iki sendika ilişkin disiplin soruşturması yürütmek yerine, sadece Tez-Koop-İş sendikası Genel Başkanının soruşturma dosyası dışındaki bir konuşması üzerinden, Tez-Koop-İş Sendikasını ihraç kararı ile genel kurula sevk etmiş; buna karşın Koop-İş Sendikası hakkında herhangi bir yaptırımda bulunmamış, ve böylece tartışmalı bir karara imza atmıştır. Bu satırlar yazıldığı günlerde dahi Koop-İş'in GSB işyerlerindeki Türk-İş tüzüğüne aykırı tutumunu devam ettirmesine karşın, Türk-İş yönetimi ve Disiplin Kurulunun henüz bir adım atmamış olması ise dikkat çekicidir. Dolayısıyla Koop-İş Sendikası ile Öz Büro-İş Sendikasının üye artışları Tez-Koop-İş sendikasının üyelerinin siyasi baskı, promosyon ve konfederasyonca yalnız bırakılmasından kaynaklı olduğunu ifade etmek mümkündür.

ÜYE KAYIPLARINDA SİYASET VE YETKİ SÜRECİ ETKİSİ

Yayımlanan istatistiklere göre en çok üye kaybeden, diğer bir ifade ile üye sayısı en çok azalan sendikaları Grafik 3'te sıraladık. Buna göre 10 bin 816 işçi ile en çok üye kaybı yaşayan sendika Türk-İş/Belediye-İş oldu. Bunun nedenlerini bir önceki bölümde açıklamıştık. Dolayısıyla bu da hem Genel-İş hem de Hizmet-İş'teki üye artışını açıklar niteliktedir. Benzer şekilde Öz-Sağlık-İş için daha önce ifade etmiş olduğumuz üye artışı da Türkiye Sağlık-İş ve Dev Sağlık-İş'in üye kaybını; Öz Büro-İş ve Koop-İş'teki üye artışları da bir bakıma Tez-Koop-İş'teki üye sayısı düşüşlerini açıklar niteliktedir. Daha önce de ifade etmiş olduğumuz gibi özellikle sağlık iş kolunda yetkinin Öz Sağlık-İş'e çıkması sonucu sağlık işkolundaki sendikaları derinden etkilemiştir. Dev Sağlık-İş'in bundan daha çok etkilendiğini söylemek mümkün; çünkü bu kayıplar dava sonucu kazandıkları baraj aşmış olma durumlarını da tekrar tersine çevirmiş oldu ve sendika işkolu barajının altında kaldı. Üye kayıplarında daha önce ifade etmiş olduğumuz emeklilik etkisinin sınırlı da olsa olduğunu tekrar ifade edelim.

Kamu kurumlardaki siyaset temelli ideolojik yapılanmanın etkili olduğu bir diğer işkolu da 8 No'lu Basın yayın ve gazetecilik işkoludur. Bu işkolunda da Hak-İş'e bağlı Medya-İş kamu işyerlerindeki AKP destekli yürüyüşüne devam etmiş görünüyor. Bu işkolunun köklü sendikalarından Türk-İş'e bağlı Basın-İş Sendikasının işyerleri bir bir Medya-İş'e geçirildi. Şöyle ki, bir zamanlar Türk-İş'in "onur meselesi" olarak görülen Darphane işyerindeki (Tez-Koop-İş'ten Öz Büro-İş'e geçirilen TÜBİTAK için de aynı söylemin kullanıldığı biliniyor) üyeler, siyasi ve bürokratik ilişkilerle, promosyon adı altında para ve hediyelerle Medya-İş Sendikasına geçirildi. Benzer şekilde, Milli Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere basım evi olan tüm kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı işyerlerindeki

Grafik 3 En çok üye kaybı yaşayan sendikalar

üyeler Medya-İş'e üye kaydedildi. Birkaç dönem öncesine kadar çoğunluk üye sayısı kamu işyerlerinde olan Basın-İş Sendikasının artık kamuda üyesi bulunmuyor. Hem TÜBİTAK'ın hem de Darphane'nin, Türkiye'nin en büyük ve "güçlü" konfederasyonu Türk-İş'e üye sendikalardan koparıldığına ayrıca dikkat çekelim.

En çok üye kaybı yaşayan sendikalardan özellikle iletişim işkolunda yer alan Haber-İş ve Çağrı-İş'e bir parantez açmak gerekiyor. Bu iki sendikanın üye kayıpları sendikal rekabetten çok mevzuat kaynaklı. ÇSGB, çağrı merkezlerinin işkolunu yeniden 10 No'lu ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar işkolu olarak tespit etmiştir. Dolayısıyla bu iki sendikaya üye olan binlerce çağrı merkezi çalışanı, bir anda bu sendikalardan düşmüş oldu. Bu durum Haber-İş Sendikasına sadece üye düşüşü olarak yansımış olsa

da, bu üye kayıpları Çağrı-İş Sendikasının bir önceki dönem aştığı işkolu barajının altında kalmasına neden olmuştur. Böylece Çağrı-İş Sendikasının toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi bir düzenleme ile elinden alınmış oldu. Bunun tersi bir durum yine geçmişte yaşanmış; o dönem de çağrı merkezleri 10 No'lu işkolundan 7 No'lu iş koluna aktarılmıştı. O dönem çağrı merkezlerinde yoğun bir örgütlenme çalışması gerçekleştirmiş olan Tez-Koop-İş Sendikasının yaklaşık 6 bin üyesi bir anda düşmüştü. Aşağıdaki grafikte 7 No'lu iletişim işkolunda çalışan işçi sayısındaki değişimin düzensizliği net bir şekilde görülmektedir.

çalışan işçi sayısı 203 bin 152 kişiydi. Ancak çağrı merkezlerinin başka bir işkoluna geçirilmesi sonucu bu dönem işkolunda çalışan sayısı 89 bin 752 kişiye düştü. Diğer bir ifade ile yaklaşık 115 bin işçi başka bir işkoluna geçmiş oldu ve iletişim işkolu bir anda yaklaşık yüzde 55 küçülmüş oldu. İşkolundaki küçülme çağrı merkezleri dışında örgütlenen diğer sendikalara da olumlu yansıdı: DİSK/İletişim-İş ve Bağımsız PTT-Sen dolaylı etki ile işkolu barajını geçmişti.

Ayrıca 19 No'lu Savunma ve güvenlik işkolunda yeni kurulan KOR-SAV'da bu dönem işkolu barajını geçen sendikalar arasına katıldı.

İşkolu tespitlerini ve değişikliklerinin bu kadar basit ve keyfi yapılması sendikaların ve sendikal hareketin önündeki en önemli engellerden birisi olduğunu bir kez daha görmüş olduk.

SENDİKA ÖZGÜRLÜĞÜNÜN ÖNÜNDEKİ YÜZDE 1 İŞKOLU BARAJINI 67 SENDİKA GEÇTİ

Temmuz 2024'te 62 sendika yüzde 1 işkolu barajını aşmıştı. Şimdi ise 67 sendika işkolu barajını aşmış görünüyor. Barajı aşan sendikaların 32'si Türk-İş, 17'si Hak-İş, 11'i DİSK, 1'i Ülkem-İş Konfederasyonuna bağlıyken, 6'sı da Bağımsız olarak faaliyet yürütmektedir. Tersten bakarsak da 168 sendika barajı geçememiştir. Dolayısıyla barajı geçemeyen sendikalara üye 63 bin 528 işçinin sendika seçme özgürlüğü işkolu barajı nedeniyle engellenmiştir.

Bir önceki dönem İletişim işkolundaki sendikalardan Çağrı-İş Sendikası işkolu barajını geçmişti. Ancak daha önce de ifade etmiş olduğumuz gibi, çağrı merkezlerinin 10 No'lu işkoluna geçirilmesi sonucu üyeleri başka işkoluna geçmiş oldu ve sendika işkolu barajının altında kaldı. Bu işkolunda dikkati çeken bir başka nokta da, bir önceki istatistiğe göre işkolunda

Sendikaların gücünü temsiliyet oranları belirler. Aşağıdaki tabloda da görüleceği gibi, barajı geçen en fazla sendika, 7 No'lu İletişim işkolunda yer alıyor: Bu işkolunda barajı 6 sendika geçmişti. Bu iş kolunun diğer bir özelliği ise toplamda faaliyet gösteren 7 sendikadan 6'sının barajı geçmiş olmasıdır. Bu işkolunda çalışanların yarısından fazlasının başka bir işkoluna geçirilmesinin etkisini daha önce belirtmiştik. Dolayısıyla bu işkolundaki işçi sayısındaki

gerileme doğrudan işkolunda barajı geçen sendikaların toplam temsiliyetine de yansımıştır. Bir önceki dönem, işkolundaki toplam temsiliyet yüzde 12,97 iken, bu dönem temsiliyetin yüzde 22,86'ya yükseldiği görülüyor.

İşkolları özelinde en fazla temsiliyet, Ocak-2024 döneminde olduğu gibi, 20 No'lu Genel İşler işkolunda: Yüzde 58,32. Bu işkolundaki genel örgütlenmenin kamu işyerleri ve belediyelerden oluştuğunu ve bu nedenle yüksek olduğunu önemle vurgulamak gerekir. Benzer bir durum 17 No'lu Sağlık ve sosyal hizmetler işkolunda da söz konusudur. Bu işkolunda barajı geçen sendikalar da Sağlık Bakanlığı ve bağlı hastaneleri ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve bağlı işyerleri gibi kurum ve kuruluşlarında örgütlüler. İşkolundaki temsiliyet oranı yüzde 34,93. Bu işkolunda 18 sendika kurulu bulunmasına karşın sadece iki sendika barajı geçmiştir. Kamu işyerleri ve belediyelerdeki sendikal hakların kullanılmasındaki özgürlük alanı ne yazık ki özel sektörde söz konusu değildir.

2025 Ocak - İşkolu barajını geçen sendikaların dağılımı

	Ocak 2025 İşkolunda çalışan işçi sayısı	İşkolu ve Sendikalar	2025 Ocak - yüzdelik	İşkolu barajını aşan sendikaların toplam temsiliyeti (yüzde)		Ocak 2025 İşkolunda çalışan işçi sayısı	İşkolu ve Sendikalar	2025 Ocak - yüzdelik	İşkolu barajını aşan sendikaların toplam temsiliyeti (yüzde)	
	169.412	01 Avcılık ve Balıkçılık				199.131	11 - ÇİMENTO, TOPRAK VE CAM			
1	TÜRK-İŞ	T.ORMAN İŞ	1,02	24,84	37	TÜRK-İŞ	T.ÇİMSE-İŞ	13,66	20,33	
2	TÜRK-İŞ	TARIM-İŞ	7,4		38	TÜRK-İŞ	KRİSTAL-İŞ	4,26		
3	HAK-İŞ	ÖZ ORMAN-İŞ	14,63		39	HAK-İŞ	ÖZ TOPRAK-İŞ	2,41		
4	DİSK	BTO-SEN (BİR TAR. ORM.İŞ)	1,79			1.987.733	12- METAL			
	758.601	02 GIDA SANAYİİ				40	TÜRK-İŞ	TÜRK-METAL	14,79	19,21
5	TÜRK-İŞ	ŞEKER-İŞ	2,09	12,87	41	HAK-İŞ	ÖZÇELİK-İŞ	2,46		
6	HAK-İŞ	ÖZ GIDA-İŞ	5,04		42	DİSK	BİRLEŞİK METAL-İŞ	1,96		
7	TÜRK-İŞ	TEK-GIDA-İŞ	5,74			1.741.475	13 - İNŞAAT			
	205.193	03 MADENCİLİK VE TAŞ OCAKLARI				43	TÜRK-İŞ	YOL-İŞ	2,91	2,91
8	TÜRK-İŞ	TÜRK MADEN-İŞ	14,16	21,99		267.476	14 - ENERJİ			
9	TÜRK-İŞ	GENEL MADEN-İŞ	4,79		44	TÜRK-İŞ	TES-İŞ	25,76	34,15	
10	DİSK	DEV MADEN-SEN	1,33		45	DİSK	DİSK ENERJİ SEN	1,62		
11	HAK-İŞ	ÖZ MADEN-İŞ	1,71		46	HAK-İŞ	ENERJİ İŞ	5,7		
	615.122	04 PETROL KİMYA, LASTİK, PLASTİK VE İLAÇ			47		ENERJİÇALIŞANLARI SENDİKASI	1,07		
12	TÜRK-İŞ	PETROL-İŞ	7,54	10,38		1.048.014	15- TAŞIMACILIK			
13	DİSK	LASTİK-İŞ	2,84		48	TÜRK-İŞ	DEMİRYOL-İŞ	2,77	9,29	
	1.169.314	05- DOKUMA, HAZIR GİYİM VE DERİ			49	TÜRK-İŞ	HAVA-İŞ	2,41		
14	HAK-İŞ	ÖZ İPLİK-İŞ	3,3	8,35	50	TÜRK-İŞ	TÜMTİS	1,5		
15	TÜRK-İŞ	TEKSİF	3,95		51	DİSK	NAKLİYAT-İŞ	1,11		
16	DİSK	TEKSTİL	1,1		52	HAK-İŞ	ÖZ TAŞIMA İŞ SEN	1,5		
	287.478	06 AĞAÇ VE KAĞIT				249.299	16 - GEMİ YAPIMI VE DENİZ TAŞIMACILIĞI, ARDIYE VE ANTREPOCULUK			
17	TÜRK-İŞ	AĞAÇ-İŞ	1,86	7,98	53	HAK-İŞ	LİMAN-İŞ	2,45	7,93	
18	TÜRK-İŞ	SELÜLOZ-İŞ	1,96		54	TÜRK-İŞ	TÜRKİYE DOK-GEMİ-İŞ	2,57		
19	HAK-İŞ	ÖZ AĞAÇ-İŞ	4,16		55	TÜRK-İŞ	TÜRK-DENİZ-İŞ	2,91		
	89.752	07-İLETİŞİM				761.312	17 - SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER			
20	TÜRK-İŞ	TÜRKİYE HABER-İŞ	11,17	22,86	56	TÜRK-İŞ	TÜRKİYE SAĞLIK İŞ	5,46	34,93	
21	DİSK	İLETİŞİM-İŞ	1,1		57	HAK-İŞ	ÖZ-SAĞLIK-İŞ	29,47		
22	HAK-İŞ	ÖZ İLETİŞİM İŞ	2,43			1.169.680	18 - KONAKLAMA VE EĞLENCE			
23	ÜLKEM-İŞ	ÖZ HABER İŞ	2,22		58	TÜRK-İŞ	TOLEYİS	3,96	3,96	
24		PTT-SEN	2,01			247.664	19 - SAVUNMA VE GÜVENLİK			
25		POSTA-İŞ	3,93		59	TÜRK-İŞ	TÜRK-HARB-İŞ	9,32	31,66	
	96.711	08 - BASIN YAYIN VE GAZETECİLİK			60	TÜRK-İŞ	GÜVENLİK-İŞ	8,99		
26	TÜRK-İŞ	BASIN-İŞ	2,49	13,11	61	DİSK	GÜVENLİK-SEN	1,08		
27	TÜRK-İŞ	TGS	2,05		62	HAK-İŞ	ÖZ GÜVEN-SEN	9,54		
28	DİSK	DİSK BASIN-İŞ	1,04		63		GÜVENLİK-KORUMA İŞ	1,24		
29	HAK-İŞ	MEDYA-İŞ	7,53		64		KOR-SAV	1,49		
	339.445	09- BANKA, FİNANS VE SİGORTA				991.976	20 - GENEL İŞLER			
30	TÜRK-İŞ	BASS	5,58	31,93	65	TÜRK-İŞ	BELEDİYE-İŞ	12,73	58,32	
31		BANKSİS	1,24		66	HAK-İŞ	HİZMET-İŞ	28,31		
32	TÜRK-İŞ	BASİSEN	11,4		67	DİSK	GENEL-İŞ	17,28		
33	HAK-İŞ	ÖZ FİNANS-İŞ	13,71			4.469.945	10- TİCARET, BÜRO, EĞTİM VE GÜZEL SANATLAR			
34	TÜRK-İŞ	KOOP-İŞ	2,78	6,75						
35	TÜRK-İŞ	TEZ-KOOP-İŞ	2,83							
36	HAK-İŞ	ÖZ BÜRO-İŞ	1,14							

Her bir işkolunda barajı geçen sendikaların sayıları da dikkat çekici. Buradaki asıl sorunun barajlardan kaynaklı olduğunu başta ifade ederek, değerlendirmemizi yapalım. Şöyle ki, sayıca en fazla sendikanın faaliyet gösterdiği ve aynı zamanda 4 milyon 469 bin 945 işçi ile en fazla çalışanın yer aldığı 10 No'lu Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar işkolunda 29 sendikanın sadece 3'ü barajı geçmiş durumda. Barajı geçen sendikaların toplam temsiliyet oranı sadece yüzde 6,75; 20 No'lu Genel Hizmetler işkolunda da 20 sendikanın sadece 3'ü, 17 No'lu Sağlık ve Sosyal hizmetler işkolunda da 18 sendikanın sadece 2'si barajı geçmiş durumda. Daha çarpıcı olan ise 18 No'lu Konaklama ve Eğlence işkolunda 18 sendikadan sadece TOLEYİS sendikası, 13 No'lu İnşaat işkolunda faaliyet gösteren 12 sendikadan sadece Yol-İş Sendikası barajı geçmiş durumda. Bunun anlamı Konaklama ve Eğlence işkolunda çalışan 1 milyon 169 bin 680 işçi ile inşaat işkolundaki 1 milyon 741 bin 475 işçi için sadece birer sendika toplu iş sözleşmesi yapabilme yetkisine sahip.

Aşağıdaki tabloda barajı geçen sendikalardan ilk ve son beş sırada yer alan sendikalar verilmiştir. İşkolundaki örgütlülük düzeyine göre en fazla temsiliyete sahip sendika Öz Sağlık-İş Sendikası. Öz Sağlık-İş Sendikasının üye sayısının artışıdaki siyasi ilişkinin etkisini geçmiş dönem notlarında işlemiştik. Kamu sektöründeki sendikalaşma kaygan bir zemine sahip. Her siyasi değişim özellikle kamuda örgütlenmiş olan sendikalardaki üyelerin sendika tercihinde de yansımaktadır. Belediye seçimleri bize bunu net bir şekilde göstermiştir.

HAK-İŞ	ÖZ-SAĞLIK-İŞ	29,47
HAK-İŞ	HİZMET-İŞ	28,31
TÜRK-İŞ	TES-İŞ	25,76
DİSK	GENEL-İŞ	17,28
TÜRK-İŞ	TÜRK-METAL	14,79
HAK-İŞ	ÖZ ORMAN-İŞ	14,63
DİSK	TEKSTİL	1,1
DİSK	İLETİŞİM-İŞ	1,1
DİSK	GÜVENLİK-SEN	1,08
DİSK	ENERJİÇALIŞANLARI SENDİKASI	1,07
DİSK	DİSK BASIN-İŞ	1,04
TÜRK-İŞ	T.ORMAN İŞ	1,02

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME:

TÜRKİYE'DE SENDİKALAŞMA ÖZEL SEKTÖRDE EMEK-SERMAYE ÇATIŞMASI, KAMUDA İSE SİYASİ İDEOLOJİLER TEMELİNDE YÜRÜTÜLMEKTEDİR.

2025 Ocak sendika üye istatistiklerinin arka planı Türkiye'de sendikalaşmanın çok kırılğan olduğunu ve sağlam temellerini yitirdiğini bize gösteriyor. Özel sektörde milyonlarca işçi kötü ve ağır çalışma koşullarında sendika koruması olmadan çalışırken, işkolu barajını geçmiş olan sendikalar, kamu işyerlerinde enerjilerini başka bir sendikanın üyelilerini ayartmaya harcıyor. Siyasi saiklerle yürütülen kamu işyerlerindeki sendikalaşma, sendikaları bir yandan siyasi erkin gözünde "makbul" olan olmayan diye tasnif edilmesine yol açarken, diğer yandan da işçilerin gözünde promosyon dağıtıcısına dönüştürmüş durumda.

Sendikalar kamu işçisini sınıf ekseninde mi örgütüyor? Yanıtımız net: Hayır! Siyasi iktidara yakın olan sendikalar, belediyeler başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarında sendikal örgütlenmeyi sağlayabiliyor; dikkat ederseniz "başarı" demiyoruz, diyemiyoruz. Çünkü özel sektördeki gibi sendikal mücadele sonucu elde edilen bir "zafer" ya da "başarı" söz konusu olmuyor. İşçiler bazen birer ikişer bazen de kitlesel olarak, işyerlerindeki kamu yöneticileri, bazen de siyasilerin telkinleri ile sendikadan toplu istifa edip, siyasi iktidara yakın olan sendikaya/ sendikalara geçebiliyor. Burada iktidar kavramı, hem parlamento çoğunluğuna sahip siyasi iktidar hem de belediye yönetimini yani yerel yönetimi elinde bulunduranlar yönünden kullanılmıştır.

AKP siyasi iktidarının kamu işyerlerindeki gücünü Hak-İş Konfederasyonuna bağlı sendikalar etkili bir şekilde kullanıyor. Neredeyse her işkolundaki kamu işçilerinin sendika tercihleri Hak-İş'e bağlı sendikalar lehine baskılanıyor. Buradan Türk-İş içerisinde AKP iktidarına yakın sendikaların bulunmadığı gibi bir şey anlaşılmasın; eğitimden ulaşım farklı işkollarındaki Türk-İş sendikalarının da siyasi iktidarca kollandığı biliniyor.

Türkiye'de çalışanların yaklaşık yüzde 90'ı sendikasız. Sendikalar örgütlenme kapasitelerini sendikasız ve korumasız işçiler için ve işyerlerinde harcamak yerine, iş güvencesi olan, örgütlenme ve sendikal bilinç gelişim/aktarımı için mücadele gerektirmeyen işçi ve işyerlerini tercih etmekte. Bu da sendikaların işçiler için mi, kendileri için mi örgütlenme yaptıklarına

dair bir soruyu akıllara getirmektedir. Yeni bir işyerine örgütlenme harcaması yapmak yerine onun daha fazlası bir maliyetle promosyon dağıtmayı tercih etmeleri ise gerçekten araştırmaya muhtaç bir olgu niteliğinde. Diğer yandan özel sektörde gerçekten işçi ve sınıf hareketi temelinde sendikacılık mücadelesi veren sendikaların olduğunu; ancak azınlıkta olduğunu da ifade edelim.

Sendikaların biran önce sınıf içi rekabetten vazgeçmeleri, sendikaların örgütlü olduğu değil, öncelikle sendika ihtiyacı olan işçilerin bulunduğu işyerlerine sendikayı götürmeliler. Özel sektörde sendika mücadelesi güç, bilinç ve dayanışma ister; umarız sendikalarımız bunun farkına varır ve ...

Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar
Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı

**FİŞEK ENSTİTÜSÜ ÇALIŞAN ÇOCUKLAR BİLİM VE
EYLEM MERKEZİ VAKFI**

Telefon: 0 312 429 78 11

Adres: Selanik Cad. 52/4 Kızılay - Ankara

web: www.fisek.org.tr

e-posta: bilgi@fisek.org.tr